

Stukken voor het eerstvolgende nummer bestemd moeten vóór den 1sten der maand in het bezit zijn der Redactie

ABONNEMENTSPRIJS f3.—
FRANCO PER POST BIJ
— VOORUITBETALING. —

REDACTIE
ALEX BOOLEMAN, H. F. BOOT,
BERNARD CANTER, J. L. VAN NOORD
EN E. WICHMAN.

REDACTIE-ADRES:
VALERIUSSTRAAT 218.
ADMINISTRATIE-ADRES:
1ste HELMERSTR. 107 — A'DAM.

MODERNE VERZINNINGEN.

I.

HET FEEST IN RANDO.

Er is een dal. Het dal Rando. Het dal van Stijl bij de bergen Ruansari.

In dat dal liggen de huizen en hutten verspreid aan vele wegen, die meestal de namen dragen van hen, die er het eerst een huis bouwden of den naam ontvingen van het huis dat er het eerst verzezen was.

Omdat in Rando niet anders wonen dan denkers en dichters en zij die hen vereeren en verzorgen ligt in iederen naam, waarmede de menschen, de huizen, de wegen en de dingen in het dal genoemd hadden, verborgenheid.

Hoewel op de bergen Ruansari de strijd der geesten wordt gestreden is er in het dal vrede, omdat iedere bewoner in Rando zichzelf houdt voor den grootste onder de grooten. Men eert er in anderen in de eerste plaats zichzelf. Daar-

om eert men er elkander om strijd, daarom is er vrede. Zoo is Rando een aangenaam land met prettige menschen wier ijdelheid en misdaad er wordt gestyleerd en blauw gekleurd, zoodat Rando is al schoonheid.

In Rando heerscht de stilte der bedachtzaamheid, de bruischende golven van binnenstrijd stollen er tot chrysantijnea en kegels van ijs. Het laaiende vuur van sterke overtuigingen en wilde passie strekt er zich tot steile banen die welven in paars en blauw en rood en geel over Ruansari, waarachter de woelige wereld in 't honderd ligt.

Tot uit die wereld Wreida in de waereld Rando kwam overwaaien een man van 12 ambachten en 13 ongelukken. Hij was met een wervelwind langs de kleurbanen in Rando verzeild en werd er gastvrij ontvangen, omdat

hij Eljakim heette en deze naam niet streed met het rythme der zielepraakkunst van Rando, het Randoleesch.

Eljakim zeide Rando te komen schilderen. Zoo leidde hem een dichter rond tot beiden stonden voor een wegje met gestyleerd plantaadje en cubistisch huisje, waar de dichter woonde. Ware dit niet schoon voor Eljakim om te schilderen? Maar Eljakim zeide:

„Ik zoek slechts het afgeklovene.” Hierop antwoordde de dichter, dat het pitoresque tot schoonheid verstild, wordt tot hetgeen Rando te genieten gaf. Het afgeklovene was als product van den tijd alleen te vinden in Wreida, het land der kluivenieren, waar men nog kloof, omdat men stond in den tijd. In Rando waren allen vegetariër uit eeuwigheidssoogmerk.

Eljakim ging en zocht vergeefs naar motieven voor een schilderij. Hem dacht het beste schilderij van Rando: een spieraam zonder doek en zonder spieën, dat bij ophanging uit elkander zou vallen.

„Patjaramka salaman.” Dat riep er een, die ontwaarde, dat er een lijk lag op den weg van Rando naar Ruansari, waar ook Eljakim zich bevond.

Die het riep was een bevroren vuurbrand, die uit gestolde levensdrang stippels maakte op damborden en al wat hij wrocht omzette in kristallen, om ze onafhankelijk te exposeeren in Wreida. Ook was hij de architect van den Jolustempel, geheel gebouwd uit ijskegels en zoutpilaren.

Eljakim liep daar waar het lijk lag en zweeg. Maar velen kwamen en ieder sprak woorden. Een oude zong. Een nog oudere wiegde zijn hand en zei: „Wreida cum colas.” Hij wilde daarmee zeggen: „In Wreida heeft alles een begin, neemt alles een einde.”

„Ruansari rando olian macorian evo,” aan deze zijde der bergen van tegenstand is geen begin en geen einde In Rando is geen dood, alleen leven. Toen zongen allen een lied van leven. Zijn namen het doode lijk, dat zij hielden voor een levend lijk, omdat in Rando geen dood was, op, bij armen en beenen en wiegden het heen en weer en zongen „slaap kindje slaap.” Dan zetten zij het overeind en begroeten het en bogen ervoor, omdat het zoo stil bleef en één sloeg zijn armen om het lijk en kuste het.

Deze was de architect van den Jolustempel, de vuurbrand. Het lijk zou nu wel opvlammen tot bevroren kristallen, om stil verder te leven en Rando's bestaan te verschoonen. Nu lag echter de vuurbrand met het lijk op den weg uitgestrekt — dood. Allen waren stil. Dit was het oogenblik van grootsten stijl ooit door Rando aanschouwd.

Dit was de stilte des doods. Hier liepen alle lijnen samen in één punt, hier stolden aller gedachten, hier leek 't het einde van het zijn, dat nooit was. Hier was de ruimte gevuld met leegte, de leegte verloren in het niet waar alles is, de zuiverste stijl, de cirkel zonder lijn en zonder bocht, de lijn zonder punt en zonder weg, de weg zonder doel en zonder eind, het eind zonder begin, het begin zonder eind. Het begin en het einde zonder verband. De band zonder bindsel, het bindsel ongebonden, het ongebondene gebonden, het gebondene vrij, het vrije gevangen, de gevangenis vrijgemaakt.

Ware het zoo stil gebleven, de dood was blijven heerschen in Rando, de stille dood, dien zij daar leven noemen, maar de Randsianen waren allen van gelijke bewegingen als wij, menschen van vleesch en bloed met losse tongriemen, zoodat ze, toen de vuurbrand en het lijk dood bleven liggen, weer begonnen te praten.

De dichter zei, dat 't niet kon bestaan dat de vuurbrand dood was, omdat het eenvoudig niet kon.

„Junkoerikirianda” riep toen een psychoanalyticus om te bewijzen dat de vuurbrand op grond eener psycho-analyse onsterfelijk was. Waarna allen zongen: „Hola, hola, holian” Dit is het hoera in Rando. Achtereenvolgens kwamen allen tegelijk aan het woord, waardoor een samenzang ontstond. Men zong liederen met refreinen als deze: „Alles stolt, alles stolt, alles stolt. Haat is gestolde liefde. De dood is het gestolde leven, het niet is het gestolde zijn.” En dan weder: „Daar is geen dood. Daar is geen dood.” En dan weer: „Alles is ook de dood. De dood is het leven. Wat het sterkst is is het grootst, maar ook het groote is niet. Er is geen klein, er is geen groot, er is geen leven er is geen dood. Hola! Hola! Holian.”

Deze liederen werden rythmisch gezongen. Dan pakte men den vuurbrand en het lijk op en wiegde ze heen en weer, heen en weer. En toen men ze wiegde, werden ze grooter en grooter. Hun hoofden werden aardbollen, hun oogen zeeën van glazuur met melk, hun monden kraters door balken overbrugd, van wallen omgeven, waartusschen afgronden gaapten. Hun neuzen en koonen waren bergen, die opdaverden uit de zwieping en slingering der bende, aldoor hooger en hooger tot ze donderden tegen het hemelgewelf, dat krakend uiteen viel.

Hoe grooter geweld hoe meer Randosianen opdaagden. Wie had ooit geweten dat Rando zooveel inwoners had. Nu gingen ook de elementen te keer. De aarde ronkte en brulde en knarste en siste. Zij floot, als een Sirene, terwijl de bende zong: „dat is vrede, dat is vrede, dat is stilte, dat is stijl, hola, hola, holalalā, swarian, swarian, swarian daī. — Het water kookte en borrelde en boorde de elementen ten brand. Water en vuur brandden en zongen met de aarde: Hoijola, hoijola, hoijola, semelaī jola! Geesel de winden met roeden van vuur. Laat ze brullen hoijola, somelaī, hoijola. Hoor ons huilen en stuiven en brullen en gieren en razen en steigeren en zuigen en sleepen en trekken en rekken en beuken en scheuren en slaan. Wij splijten en rijten en schudden en schokken en knarsen en bijten en rammelen de brokken. Wij slingeren naar hier en van daar weer naar ginder. We donderen omhoog en verpletteren omlaag het werk van menschenhanden. We flitsen en blitsen met vurige tongen in vlammer als striemen, als geesels der hel. We krullen en rullen en sissen en brullen, we hameren als smeden op 't aambeeld van spot, dit is 't gedreun van de mokers van God, die luiden en bommen en splinteren en brommen, dat Goden verstommen en engelen vlieden, de duivelen vergaan. Ja dit is het Lied van het Leven ten doode. Dit is de albrand, die verteert onder het razen der smeden, onder 't gieren der balgen wat niet is in stilte, wat niet is van God. Al wat verheft zich wordt nedergeslagen, al wat zich tooide wordt levend verbrand. Dit was het lied der elementen.

Hoijola, hoijola, hoijola zong de bende,

zij slingerden en sloegen en zwaaiden en de lijken spatten en scheurden uiteen. Zij bonsden de botten en ramden de huizen, de wegjes, de boompjes, het heden, het verleden. Barok werd weggeblazen, de Renaissance een miskraam, de Empīre vloog aan flarden, met de flarden werden de Mozaiken dooreengekegeld, de moren gehangen, Athene gewurgd, Egypte verjaagd en Rome vermaald. Overal stroomde bloed, het bloed der beide lijken. Het bloed van allen die voor dezen geslacht waren.

De bende bleef zingen en zingen. Ze waren dronken van het bloed van den vuurbrand en het lijk, behalve de Insolventen, die vormden een sekte in Rando. Deze rolden zich op en leiden zich neer en bliezen elkander leven in en kwijlden. Zij zagen dat alles was woest in Rando. Zij zagen den dood sterker dan het leven, want was dit alles niet het werk van twee lijken? Toen vereerden zij, de Insolventen den dood en zongen te meer: „Eere zij de dood. De dood is het gestolde leven. Gij zijt onze Koning, o dood, want gij zijt de Kracht, gij zijt het Leven, gij zijt de Eene, gij zijt God.

Boven op de Ruansari zag Eljakim den gruwel. Hij zonk neer en weende. Het geroep om een Koning drong tot hem door. Hij zag hoe de bende zwijmelend met de verscheurde lijken neerzonk. Die niet viel was stom en verstijfd. Zoo kwam er wederom stilte. Overal plekte bloed tot grillige figuren van Daemonen Saters, Elementalen, Sojalians, Besiantidis, en Ursinanka's, maar ook donkerden er engelengestalten met en zonder namen. Dit was het schilderij van Eljakim terwijl men riep en zuchtte: „waar is de Koning?” „Als de dood hier meester is. Leve de dood, O dood laat ons aanbidden. Zet den dood op een Troon.” Niemand kon de lijken plaatsen op een troon. De stilte was hun stoel. En zoo er geen stilte was. — —

Men had het gestolde leven zijn stoel gestolen. Dat was immers de stijl van Rando. Toen kwam Eljakim omlaag. Hij zocht het afgeklovene, vond hier kluiwen links en rechts, het gebrokene, het verteerde, het getetene, het bezetene, ten slotte het Lijden! De Insolventen leden smarten, daarom kwam Eljakim naar beneden, langzaam, gebogen, hij geelk

een mug tusschen olifanten. Intusschen sleepten de Insolventen de lichamen der dooden in den tempel Jolus. Toen smolten de ijskegels en droop het zout en bedekte de lichamen als met een golvend gesteente.

„Onze Koning. De Troon van onzen Koning Wie is sterker dan onze Koning? Wie is sterker dan de dood?”

Toen wolkte er iets ontzaglijks aan. Het kwam met Eljakim mede hoog in de lucht als een onmetelijk floers, dat het Heelal bedekte en het licht verslond, dat waren de tranen, de gebeden, het lijden, de zuchten en smarten der bewoners van Wreida aan den

overkant van Ruansari. De lasten van hen die niet zijn geweest.

Het was volslagen donker. Eljakim stond voor het steenen graf en riep met groote stem: „Ogso rabanda! Hier is de Liefde sterker dan de Dood.” Terstond stonden de dooden op. De vuurbrand was heel en levend en met hem het lijk.

Toen werd Vuurbrand, Koning van Rando, omdat hij uit den doode was opgestaan.

Eljakim werd in Wreida doodgeslagen, omdat hij in Rando het leven had gebracht.

KAREL SCHMIDT.

EEN ANDER HEEFT OOK NOG WAT GEZEID

Geachte Redactie:

Ook „wij” achten het beneden *onze* waardigheid met den inzender in het openbaar te polemiseren”. Ik zeg dit niet alleen, zooals de heer Booleman, maar ik *doe* het ook niet, terwijl hij het op een smakelooze manier wèl doet.

Diene dit als bewijs, dat ik er nog ben.

In het algemeen vermeld ik als *ergerlijk*

feit, dat Van Collem nog steeds voortgaat met zijn zotteklap over het „Ontstaan van Kunst” en daardoor plaats inneemt, die door verstandige mannen kan worden gebruikt om verstandige ideeën te propageeren.

Een lekkende dakgoot dichte men.

Hoogachtend,

G. DE DOOD.

Amsterdam, 30/1/18.

TENTOONSTELLINGS-MÉMOIRES

I

Motto: de Gift.

Het houden van tentoonstellingen van eigen werken is een bijzonder aangename en veelal nuttige ontspanning.

Aangenaam door de verkoop-mogelijkheid, nuttig vanwege de critiek.

Van verkoop heeft een „wilde weinig last.

Meer van de critiek.

— Poedel-naakt staat de critiek voor u. —

Goede critieken krijgt men gestuurd door den schrijver zelf.

— Minder goede, slechte (meerendeels) door vrienden en familieleden. —

In beide gevallen denkt men, in den ruimsten zin: — stik maar. —

Maar toch, na dien Goethiaanschen glimlach, die weldra verstart tot een grijns, komt het verzet, (een fysieke eigenschap waaraan men

niet ontkomt) en na goed begrepen te hebben, dat, wat men nu gaat doen alleen ter „ontspanning” dient, schrijft men bijv. o.a.:

— Neen, mijnheer A., ik weet heel goed, wat ik wil, ik zoek ook niet meer, en heb geen onrustige nachten, wat ik maak, weet ik, bewust, werkelijk, geen enkele toevalligheid, — ik ben al aan „het witte doek” toe, ik kan er dus naar hartelust op te keer gaan....

Ja, mijnheer B., als u 't niet begrijpt, is dat toch mijn schuld niet, kijkt u eens hier... (en dan geeft men college; bijv. vanaf Ingres, via Millet, Cézanne, v. Gogh, naar Picasso en Kandinsky) en dan zegt men, dat men tot de „anderen” behoort....

— Och kom, mijnheer C., vindt u 't zoo verward, ziet u liever meer karakter, d.w.z. één soort schilderijen, volgens een bepaald systeem;